

Tartuntatautien neuvottelukunnan kokous

Aika To 16.1.2025 klo 11:00-14:00

Paikka Sisäministeriö, Kirkkokatu 12, kh. Aleksanteri ja Teams

Läsnä

Puumalainen, Taneli (pj.)	(+)	Palonen, Eveliina	(+)
Brummer-Korvenkontio, Henriikki	(+)	Paunio, Mikko	(+)
Helve, Otto	(+)	Peltola, Ville	(-)
Hämäläinen, Sari	(+)	Peltoniemi, Jutta	(+)
Järvinen, Asko	(+)	Pennanen, Aino	(+)
Kantele, Anu	(+)	Pitkäpaasi, Marjaana	(+)
Kanerva, Mari	(+)	Puhto, Teija	(+)
Katz, Anna	(+)	Raaska, Kari	(+)
Keinänen, Jari	(+)	Rahkonen, Marko	(+)
Kuoksa, Mirka-Tuulia	(+)	Rantakokko-Jalava, Kaisu	(+)
Kuoppala, Jaana	(-)	Raulo, Saara	(-)
Lampinen, Olli	(-)	Ruponen, Arja	(-)
Lukkarinen, Mervi	(+)	Räsänen, Sirpa	(+)
Mauriala, Timo	(+)	Strandell, Micael	(-)
Nieminen, Tea	(+)	Suvivuo, Pia	(-)
Nuorti, Pekka	(+)	Syrjänen, Jaana	(+)
Ojala, Kati	(+)	Valtonen, Kirsi	(+)

Asiantuntijat: Brummer-Korvenkontio Henriikki (THL), Kärkkäinen Satu (THL), Nyqvist Aino (THL), Savolainen-Kopra Carita (THL)

Sihteerit: Kalin-Mänttari Laura (THL), Nyholm Outi (THL), Särelä Johanna (STM)

Asialista

1. Kokouksen avaus, läsnäolijat ja sidonnaisuudet

Kokous avattiin klo 11:05 ja käytiin läpi läsnäolijat. Muistutettiin sidonnaisuusilmoituksista. Käsiteltäviin aiheisiin liittyen ei ilmoitettu sidonnaisuuksia.

2. Kokouksen asialista

Kokouksen asialista (Liite 1) hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja liitteineen

Edellisen kokouksen pöytäkirja liitteineen hyväksyttiin.

4. Ajankohtaista tartuntataudeista ja rokottamisesta *Aino Nyqvist (THL) ja Satu Kärkkäinen (THL)*

Aino Nyqvist esitteli tartuntatautien ajankohtaisen tilanteen (Liite 2).

Hengitystieinfektioista influenssaepidemia on käynnissä. RSV-löydöksiä on raportoitu tavallista vähemmän, mutta epidemia on hiljalleen käynnistymässä. Adenoviruslöydökset ovat vähentyneet syksystä 2024. Metapneumovirustilanteessa ei ole havaittu poikkeavaa verrattuna aiempiin vuosiin. Sairaalahoitoisia koronavirustapauksia ja koronaviruksen jätevesilöydöksiä on raportoitu hieman enenevissä määrin. Mykoplasmaalöydökset ovat vähentyneet marraskuusta 2024 lähtien. Hinkuyskäepidemia on hiipumassa.

Lintuinfluenssatilanne oli Suomessa vuonna 2023 vaikea, jolloin todettiin useita luonnonlintujen joukkokuolemia ja laaja H5N1-epidemia turkistarhoilla. Vuosi 2024 oli rauhallinen Suomessa ja Euroopassa. H5N1-viruksen aktiivisuus on kasvanut loppuvuodesta 2024 luonnonvaraisissa lintupopulaatioissa ja aiheuttanut runsaasti taudinpurkauksia siipikarjassa Keski-Euroopassa. Lintujen kevätmuuton myötä riskin lintujen joukkokuolemille ja taudinpurkauksille tarhatuissa eläimissä odotetaan kasvavan myös Suomessa. Tilanteen aktivoitumiseen varaudutaan sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla aktiivisen seurannan, simulaatioharjoitusten ja valmiusprosessien kehittämisen avulla.

Keskustelua ajankohtaisista tartuntataudeista

Uuden 1/2025 saapumiserän myötä Puolustusvoimissa palvelusta suorittavat on jaettu osastoihin, jotta varuskunnissa aikaisemmin esiintyneet hengitystieinfektiotartunnat kyetään minimoimaan. Osastointi varuskunnissa tulee jatkumaan ainakin ensimmäiset kolme viikkoa. Tilanne on tällä hetkellä rauhallinen. Kesästä 2024 lähtien Puolustusvoimissa on tehostettu hengitystieoireisten testaamista ja analysoitu hengitystienäytteitä multiplex-menetelmällä, joka tunnistaa samanaikaisesti useita eri mikrobeja. Nämä voivat osin selittää vuonna 2024 lisääntyneitä mykoplasma- ja hinkuyskätapausmääriä.

Tartuntatautien torjunnan tehostamiseksi varusmiesaikana on asetettu työryhmä, joka kokoontui ensimmäisen kerran 10.1.2025. Työryhmään kutsuttiin edustajat puolustusministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, Puolustusvoimista, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselta sekä osasta hyvinvointialueita. Tartuntatautilähteen seuraaminen on hyvin tärkeää Puolustusvoimille mutta toissijaisesti koko väestön terveyden näkökulmasta. Adenovirukset voivat olla riskiviruksia perusterveille nuorille ja myös laajemmin väestölle.

Lintuinfluenssatilanne maailmalla herättää asiantuntijoissa huolta. H5N1-virus on levinnyt useaan eri nisäkäslajiin ja mm. aiheuttanut Yhdysvalloissa laajan nautakarjaepidemian. Tartuntoja ihmisestä ihmiseen ei ole tavattu. Taudinkuvaltaan Pohjois-Amerikan tuotantoeläimistä peräisin olevat ihmistapaukset ovat olleet lieviä – flunssan kaltaisia oireita ja silmän sidekalvon tulehduksia.

Satu Kärkkäinen esitteli ajankohtaiset rokotusasiat (Liite 3). Lintuinfluenssarokotteita on annettu yhteensä 930 annosta, joista 2. annoksia noin 420. Tämä edustaa noin viittä prosenttia arvioidusta kohderyhmästä. THL:n Käyttäytymisen ja viestinnän osaamiskeskus CUBE on haastatellut rokotusten kohderyhmään kuuluvia, tavoitteena kehittää keinoja, joiden avulla voidaan vahvistaa lintuinfluenssarokotteisiin liittyvän tiedon kulkua. Alkuvuodesta 2025 laaditaan viestintä- ja kampanjasuunnitelma haastattelututkimuksen evästyksin. Rokottaminen alkaa helmi-maaliskuussa 2025 ennen lintujen kevätmuuton alkamista.

Influenssarokotuskattavuus on 65 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä yli 57 %. Koronarokotuskattavuus oli 80 vuotta täyttäneillä viikolla 1 lähes 65 %, mikä on korkeampi kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2024. THL arvioi kansallista TBE-rokotusohjelmaa vuosittain tartuntatautirekisteriin raportoitujen uusien puutiaisaivotulehdustapausten perusteella. Tammikuussa 2025 kansalliseen

rokotusohjelmaan TBE-rokotuksen osalta otetaan mukaan uusia alueita Espoosta, Kirkkonummelta, Uudestakaupungista ja Hailuodosta. RSV-kaudella 2024–2025 tietyille ryhmille imeväisiä on annettu RSV-vasta-ainetta (Nirsevimabi) RSV-infektion ja -taudin ehkäisemiseksi. Kentältä tulleen tiedon mukaan vasta-aineen ottohalukkuus on ollut hyvin korkea.

Keskustelua ajankohtaisista rokotusasioista

Lintuinfluenssarokotuskampanjassa tulisi hyödyntää kaikki mahdolliset kohdennetut viestintäkanavat rokotusten kohderyhmien tavoittamiseksi. On myös tärkeää, että rokottajat koulutetaan, sillä lintuinfluenssarokote on uusi ja sen antamiseen saattaa liittyä epävarmuutta. Vastakkainasettelu turkistarhauselinkeinon jatkosta vaikuttaa rokotehalukkuuteen tarhaajien keskuudessa. Korona- ja influenssarokotuskierroksia on arvioitava huolellisesti, sillä ne työllistävät alueita paljon. Myös kansalaiset kokevat kaksi erillistä rokotuskierrosta rasittavina. Lasten nenäsumutteena annettavan kausi-influenssarokotteen voisi antaa päiväkodeissa, tämä ei vaatisi erillistä neuvola-aikaa. On ylipäänsä kirkastettava mitä rokotuksilla pyritään estämään ja miten rokotuskierrokset ajoitetaan. THL ei enää määrittele rokotuskierrosten käynnistämisaikankohtaa, se on alueiden itsensä päätettävissä.

a) Raskaana olevien hinkuyskärokottamisen jatko Satu Kärkkäinen (THL)

Vuoden 2024 aikana Suomessa raportoitiin yhteensä yli 2 700 laboratoriovarmennettua hinkuyskätapausta (Liite 3). Eniten tapauksia raportoitiin 10–14-vuotiaiden ikäryhmässä. THL suositteli 26.8.2024 – 31.1.2025 hyvinvointialueita tarjoamaan tehosterokotetta hinkuyskää vastaan raskaana oleville. Tavoitteena oli estää vauvojen vakavia hinkuyskätapauksia. Suositusta on jatkettu 30.4.2025 saakka, sillä hinkuyskää esiintyy edelleen tavanomaista enemmän. THL tulee esittämään kevään 2025 aikana raskaana olevien dtap-rokotuksen ottamista osaksi kansallista rokotusohjelmaa.

Keskustelua

Kustannukset raskaana olevien tehosterokottamiselle hinkuyskää vastaan ovat hyvin pienet, sillä rokotevalmiste on verrattain halpa ja rokote voidaan antaa tavallisen neuvolakäynnin yhteydessä. **Tartuntatautien neuvottelukunta puoltaa**

raskaana olevien dtap-rokotuksen ottamista osaksi kansallista rokotushjelmaa.

b) Polio: tilannekatsaus, rokotuskattavuus ja seroprevalenssi *Aino Nyqvist (THL), Satu Kärkkäinen (THL) ja Sirpa Räsänen (Pirha)*

Aino Nyqvist esitteli ajankohtaisen poliotilanteen Suomessa ja Euroopassa (Liite 2). Tampereen Viinikanlahden jätevedenpuhdistamolta 18.11.2024 kerätyssä jätevesinäytteessä havaittiin muuntunutta tyypin 2 rokoteperäistä poliovirusta (VDPV2). Tämän jälkeen otetuissa (16.12., 30.12.2024) jätevesinäytteissä ei havaittu poliovirusta. Yhtään polion aiheuttamaa tautitapausta ei ole todettu Suomessa. Suomen havainto liittyy läheisesti syksyn 2024 VDPV2-havaintoihin Saksassa, Puolassa, Espanjassa ja Englannissa. WHO:n ja ECDC:n arvion mukaan kyseessä on todennäköisimmin useiden henkilöiden saapuminen eri puolelle Eurooppaa alueelta, jossa virusta kiertää väestössä.

Sirpa Räsänen kertoi, että Pirkanmaan hyvinvointialueella polion jätevesihavainnosta on tiedotettu alueen terveydenhuollon ammattilaisia ja pyritty varmistumaan, että suunnitellut rokotukset ovat toteutuneet. Tilanne on ollut rauhallinen.

Suomessa poliorokotekattavuus on korkea (Satu Kärkkäinen, Liite 3): Vuonna 2023 syntyneillä lapsilla 1. annoksen kattavuus on 97,4 % ja 2. annoksen kattavuus 96,3 %. Rekisteripohjaiset rokotustiedot ovat saatavilla vuodesta 2009 alkaen.

Keskustelua

Maailmassa on enää kaksi polioendeemistä maata: Afganistan ja Pakistan. Suun kautta otettavasta elävästä poliorokotteesta lähtöisin olevat muuntuneet tyypin 2 poliovirukset ovat aiheuttaneet jo useana vuonna maailmalla enemmän poliotapauksia kuin niin sanottu villi poliovirus. Koko maailma on siirtymässä pois suun kautta otettavasta rokotteesta, mutta valmiste on vielä käytössä erityisesti epidemia-alueilla, sillä se on immunogeenisempi ja käytännöllisempi haastavissa olosuhteissa. Suomessa väestön rokotussuoja poliota vastaan on erittäin hyvä ja Suomen jätevesiseurantajärjestelmä on yksi Euroopan kattavimmista. On kuitenkin tärkeää kommunikoida, että polio ei ole hävitetty kokonaan maailmasta ja rokottamaton henkilö voi saada tartunnan matkustaessaan. Tämä tulee myös ottaa huomioon neuvoloissa, erityisesti kotiseudullaan vierailevien vieraskielisten perheiden parissa.

5. C-hepatiitin eliminaatio *Henrikki Brummer-Korvenkontio (THL)*

Henrikki Brummer-Korvenkontio esitteli hallitusohjelmaan kirjattua C-hepatiitin eliminointiin vuoteen 2030 mennessä tähtäävää ohjelmaa (Liite 4). Käytännössä tämä tarkoittaa epidemian hillitsemistä nykyistä matalammalle tasolle. Huolimatta hoidettujen määrän kasvusta uusien tartuntojen määrä ei ole kääntynyt laskuun. Valtakunnalliseen tartuntatautirekisteriin oli ilmoitettu vuoden 2023 loppuun mennessä noin 32 000 C-hepatiittitapausta, kantajia arvioidaan olevan alle 10 000. Suurimmat haasteet C-hepatiitin eliminaatiolle ovat aktiivitartuttajien tavoittaminen, hoitoon saaminen ja resurssit. Rahoitusta ohjelman toteuttamiseksi vuosina 2025–2027 haetaan valtionavustushaun kautta. THL vastaa ohjelman suunnittelusta, ohjauksesta, koordinoinnista ja seurannasta.

Keskustelua

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on positiivisia kokemuksia aktiivihuumeidenkäyttäjien hoidon sujuvuudesta. Hoitohenkilökunnan kyky motivoida potilaita on oleellista. Testauksen osalta on tehty yhteistyötä kaupallisen toimijan kanssa, jonka toimittamat laitteet mahdollistavat taudinaiheuttajan tunnistamisen sormenpääverestä. THL on vastannut testauksen mahdollistavasta toimiluvasta. Tieto valtionavustushausta on tärkeä välittää kirjaamoista hyvinvointialueiden infektiotautien asiantuntijoille.

6. THL:n referenssilaboratorioiden hyvinvointialueille tarjoamat palvelut vuonna 2025 *Carita Savolainen-Kopra (THL)*

Carita Savolainen-Kopra esitteli THL:n referenssilaboratorioiden hyvinvointialueille tarjoamia palveluita vuonna 2025 (Liite 5). THL joutuu supistamaan hyvinvointialueille tarjoamia referenssilaboratorion palveluita osana vuonna 2024 käytyjä muutosneuvotteluja. Budjettirahoitusta vähennettiin yli 20 % ja henkilöstöä irtisanottiin. Mikrobiologian laboratoriotoiminta siirretään pääosin Kuopioon todennäköisesti vuonna 2026, ja vuonna 2028 tulossa on vielä muutto Kuopiossa. Lisäksi kliinisen mikrobiologian laboratorioiden toimilupamenettely THL:ssa lakkautetaan. Virologinen infektiotutkimus pyritään siirtämään liikkeenluovutuksen kautta Helsingin yliopistolle ja

legionellabakteerin tartunnanlähdeselvitykset siirretään hyvinvointialueille. Infektiotautien jätevesiseurantaa, bakteerien kokogenomisekvensointiin perustuvia tyypityksiä sekä hengitystievirusten, noro- ja rotavirusten tyypityksiä supistetaan. THL tiedottaa asiasta tammi-helmikuussa 2025.

15.1.2025 julkaistussa blogissa THL:n mikrobiologian asiantuntijat kirjoittivat kansallisten asiantuntijalaboratorioiden ja tartuntatautien jatkuvan seurannan merkityksestä: Kansalliset asiantuntijalaboratoriot ovat avainasemassa tartuntatautien ja epidemioiden torjunnassa.

Keskustelua

Kokousajan päättymisen vuoksi keskustelu käytiin epävirallisena kokouksen jälkeen.

7. Tartuntatautilain kokonaisuudistus Mirka-Tuulia Kuoksa (STM)

Mirka-Tuulia Kuoksa kertoi tartuntatautilain kokonaisuudistushankkeen etenemisestä. Valmistelutyöryhmä on kokoontunut hankkeen aikana lähes joka toinen viikko. Tällä hetkellä käsitellään lukua 5, Rokotukset, johon liittyy voimassa olevaan lainsäädäntöön nivoutuvia haasteita. Hankkeen aikataulusta ollaan hankesuunnitelmaan nähden jäljessä. Tiukan aikataulun takia pohjatyötä tultaneen tekemään aiempaa enemmän virkavalmisteluna.

8. Muut mahdolliset asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous järjestetään to 13.3.2025 klo 13:00-16:00.

10. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 14:05.

Vakuudeksi

Taneli Puumalainen

Puheenjohtaja

Laura Kalin-Mänttari

Sihteeri

Pöytäkirja allekirjoitetaan sähköisesti

JAKELU

Tartuntatautien neuvottelukunnan jäsenet, varajäsenet ja sihteerit

Kutsutut asiantuntijat

TIEDOKSI

Kansliapäällikkö Veli-Mikko Niemi

Lääkintöneuvos Anni-Riitta Virolainen-Julkunen

VN/12577/2023-STM-47

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Puumalainen Taneli 91249271V

2025-04-16

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 9 pages before this page
Dokumentet inneholder 9 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 9 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 9 sider før denne side

Detta dokument innehåller 9 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende